

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeș–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet / Tanszék	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LLM6166 IRODALOM KONTEXTUSBAN							
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Török Ervin							
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Török Ervin							
2.4 Tanulmányi év	3	2.5 Félév	2	2.6 Az értékelés módja	K	2.7 A tantárgy típusa	Tartalma szerint	DS
							A tantárgy jellege (kötelező/választható/faktultatív)	Vá.

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium	2
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	48	melyből: 3.5 előadás	24	3.6 szeminárium	24
A tanulmányi idő elosztása:					
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					16
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					16
Szemináriumok / házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					16
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek.....					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	52				
3.8 A félév össz-óraszám	100				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	előadóterem, alkalmmilag vetítő, laptop, hangszórók
5.2 A szeminárium lebonyolításának feltételei	

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> C1.1 C1.2 C1.3 C1.5
Általános kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> CT1 CT2

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A kurzus az irodalmi nyelv cselekvő aspektusát állítja középpontba. Kanonikus és szórakoztató irodalmi, gyerekirodalmi példákon keresztül kortárs irodalomelméleti fogalmak és olvasási stratégiák gyakorlása.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A kurzus az alapképzésben részt vevő hallgatóknak szól, így egyszerre szolgálja az ismeretbővítést, az attitűdformálást és a szaktudományos megalapozás céljait. Az előadás az austin-i beszédaktus-elméletből és annak a rákövetkező évtizedekben megfogalmazott kritikáiból és továbbgondolásaiból indul ki. Bemutatja és körüljárja a hétköznapi nyelv austin-i leírásának újszerűségét és fogalmait, valamint kitér az Austin-követő Searle által bevezetett néhány kategóriára, melyekkel a beszéd-cselekvés természetét ragadja meg (pl. a közvetett beszédaktusok kérdése). Áttekinti a performativitást, performansz fogalmak különböző tudományos használati módozatait, valamint hogy miért váltak ezek a fogalmak a művészetek és a társadalmi viszonyok értelmezése során különösen virulenssé a hetvenes évektől kezdődően. Ezt követően kitér az austin-i elméletre adott kritikákra és továbbgondolási módozatokra, leginkább azokra, amelyek az irodalmi szövegek performatív aspektusára fókuszálnak. Derrida, Felman, Butler, Bourdieu érveinek felidézésével, valamint a huszadik század második felének művészeti példáin keresztül azt vizsgálja, hogy a művészeti kommunikáció folyamatában hogyan lehet ezeket a belátásokat irodalmi szövegek elemzése során hasznosítani, Egyrészt az irodalmi szövegek olyan beszéd-cselekvéseit vizsgálja, mint a kinyilatkoztatás, az ígéret, az átok, a hívás, az üdvözlés, a felmentés stb. Ezek a beszéd-cselekvések hogyan állíthatók viszonyba az adott szöveg retorikai aspektusával. Másrészt az irodalmi szövegek esetében a beszéd-cselekvések hogyan kapcsolódnak össze az irodalmi szövegek metafikciós aspektusával. Harmadrészt, azt a kérdést vizsgálja, hogy a művészeti alrendszer a különböző beszéd-cselekvéseken keresztül hogyan kapcsolódik a társadalmi cselekvés más színtereihez.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1-2. Bevezetés: a beszéd-cselekvések austin-i vázlata. Alapfogalmak. Mit értünk „cselekvésen”? A közvetett beszédaktusok kérdése. Példaelemzések.	előadás	
3-4. A dekonstrukciós kritikák: Derrida/Felman/de Man. A	előadás és szövegelemzés	

beszédcselekvés vizsgálatának egyéb kontextusai. Ígéret, igenlés és (az olvasói) viszontválasz		
5-6. Performativitás és metafikció.	előadás és szövegelemzés	
7-8. Nyilatkozatok, önstilizáció és irodalmi management	előadás és szövegelemzés	
9-10. Performativitás az olvasás folyamatában. „Nyelvi igazságosság” (Hamacher) – a(z irodalmi) nyelv mint az etikai viszony médiuma.	előadás és szövegelemzés	
11-13.. Előítéletesség, szégyen, trauma	előadás és szövegelemzés	
14. Összefoglalás		
Bibliográfia Kötelező szövegek: 3-4. John Langshaw Austin: A mentségek védelme. In Krokavay Zsolt (szerk.): Felelősség. L'Harmattan, Budapest, 2006. Molière: Don Juan. Ford. Petri György. Jelenkor, Pécs, 1999. 73–139. 5-6. Keats: Föltehetőleg Fanny Brownhoz írott sorok József Attila: Eszmélet József Attila: Ihlet és nemzet. http://magyar-irodalom.elte.hu/sulinet/igyjo/setup/portrek/jozsefa/ihletes.htm 7-8. Petőfi Sándor: A XIX. század költői Petőfi Sándor: A helység kalapácsa 9-10. Heinrich von Kleist: Az eltört korsó. Fordította Tandori Dezső. In: Uő: Drámák I. Jelenkor, Pécs, 1998. Esterházy Péter: Javított kiadás. Magvető, Budapest, 2002. http://dia.pool.pim.hu/xhtml/esterhazy_peter/Esterhazy_Peter-Javított_kiadas.xhtml Kertész Imre: Sorstalanság. http://dia.pool.pim.hu/html/muvek/KERTESZ/kertesz00004_kv.html Szakirodalom : Pál József (szerk.): Világirodalom. Akadémiai, Budapest, 2005. John Langshaw Austin: A tetten ért szavak. Akadémiai, Budapest, 2005. J. L. Austin: A tinta kiöntésének három módja. In Krokavay Zsolt (szerk.): Felelősség. L'Harmattan, Budapest, 2006. H. Paul Grice: A társalgás logikája. In Pléh Csaba –Síklaki István –Terestyéni Tamás (szerk.): Nyelv – kommunikáció – cselekvés. Osiris, Budapest, 1997. 213–227. John Searle: Közvetett beszédaktusok. In Pléh Csaba –Síklaki István –Terestyéni Tamás (szerk.): Nyelv – kommunikáció – cselekvés. Osiris, Budapest, 1997. 62–81. Paul de Man: Mentegetőzések (Vallomások). In Uő.:Az olvasás allegóriái. Ictus-JATE, 1999. 373-407. Jacques Derrida: Aláírás esemény kontextus. Antal – Kicsák – Széplaki (szerk.): Performatív fordulatok. Líceum-L'Harmattan, Eger, 2015. 41-71. Judith Butler: Burkolt cenzúra és diszkurzív ágencia. In Antal Éva, Kicsák Lóránt, Széplaky Gerda (szerk.): Performatív fordulatok. Líceum, Eger, 2015. 111–153. Shoshana Felman: The Scandal of the Speaking Body: Don Juan with J. L. Austin, or Seduction in Two Languages. Stanford UP, Stanford California, 2003. http://barbaralazara.yolasite.com/resources/the_scandal_of_the_speaking_body.pdf		

Fogarasi György: Performativitas/Teatralitas. In Apertura 2010/osz. http://apertura.hu/2010/osz/fogarasi		
Molnar Gabor Tamás: Hajótörés olvasóval. Performativitas és nyelvi struktúra Petőfi Sándor Föltámadott a tenger című versében. In Bónus Tibor, Lőrincz Csongor, Szirák Péter (szerk.): A forradalom ígérete? Történelmi és nyelvi események kereszteződése. Ráció, Budapest, 2014. 272–290.		
Jonathan Culler: Aposztrophé. Ford. Széles Csongor. Helikon 2000/3. 370–389.		
8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. téma: Szervezési kérdések, értékelés módja A hallgató kötelezettségei (feladatai): kötelező jelenlét, témaválasztás a bemutatott félévi anyag alapján	Tanár-diák dialógus	
2. téma: Molière: <i>Don Juan</i> . Ford. Petri György. In Molière: <i>Drámák</i> . Jelenkor, Pécs, 1999.	Vitaindító, dialógus, szövegösszehasonlítás	
3. téma: Molière: <i>Don Juan</i> vagy a kőszobor lakomája. Ford. Illyés Gyula. In <i>Molière összes drámái I</i> . Osiris, Budapest, 2002.	Vitaindító, dialógus, filmelemzés	
4. téma: Rousseau: <i>Vallomások</i> . Ford. Benedek Marcell, Benedek István. Helikon Klasszikusok, 1962.	Vitaindító, dialógus, szövegösszehasonlítás	
5. téma: Petőfi Sándor: <i>Föltámadott a tenger</i> .	Vitaindító, dialógus, filmelemzés	
6. téma: Petőfi Sándor: Anyám tyúkjá; Akasszátok fel a királyokat	Vitaindító, dialógus, szövegösszehasonlítás	
7. téma: Keats: Föltehetőleg Fanny Brownhoz írott sorok	Vitaindító, dialógus, filmelemzés	
8. téma: Baudelaire: Les petites vieilles	Vitaindító, dialógus, szövegösszehasonlítás	
9. téma: Dániel András: A könyv, amibe bement egy óriás. Betűtészta, 2015.	Vitaindító, dialógus, filmelemzés	
10. téma: Esterházy Péter: <i>Javított kiadás</i> . Magvető, Budapest, 2002.	Vitaindító, dialógus, szövegösszehasonlítás	
11. téma: Borbély Szilárd: <i>A testhez</i> . Kalligram, Pozsony, 2010.	Vitaindító, dialógus, filmelemzés	
12. téma: Petri György: Át meg át a napsütötte sávon.	Vitaindító, dialógus, szövegösszehasonlítás	
13. téma: Helen Fielding: <i>Bridget Jones naplója</i> . Ford. Sóvágó Katalin. Budapest, Európa, 1999. Rácz Zsuzsa: <i>Állítsátok meg Terézanyut!</i> Budapest, Édesvíz, 2002. Parti Nagy Lajos: <i>Ibusár. Zenés-táncos huszerett</i>	Vitaindító, dialógus, filmelemzés	
14. téma: Összegzés	Tanár-diák dialógus	
Bibliográfia Török Ervin: Elbeszélés a populáris irodalomban. http://www.jgyph.hu/mentorhalo/tananyag/Elbeszeles_kesz/6_lecke_a_szingliregny_s_a_bridget_jones_naplja_s_az_lltstok_meg_terzanyut.html Lőrincz Csongor: Tanúságtétel, erőszak, archívum. Esterházy Péter: Javított kiadás. In Uő: Az irodalom tanúságtételei. Ráció, Budapest, 2015. 333– 358. Margócsy István: Petőfi és az irodalmi gépezet: In Margócsy István: Petőfi Sándor. Korona, Budapest, 1999. 48–75.		

9. A szakmai területek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvadásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával

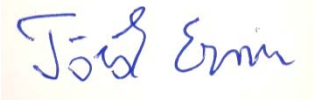

Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp a Megyei Tanfelügyelőségekkel.
--

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési szempontok	10.2 Értékelési módok	10.3 Ennek
----------------------	----------------------------	-----------------------	------------

			aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az előadások anyagának (szépirodalom és szakirodalom) ismerete	vizsga	50 %
10.5 Szeminárium	Egy elemzés készítése: a téma szakirodalmának használata egy a kurzus során legalább érintett művön.	elemző dolgozat	50%
10.6 Minimális követelmények			
<ul style="list-style-type: none">A kötelező szépirodalom és szakirodalom elolvasásamaximum 2 hiányzás a szemináriumokon7-8 oldalas dolgozat megírásaVizsga az előadások anyagából			

A kitöltés időpontja 2024.04.12.	Az előadásért felelős tanár aláírása 	A szemináriumért felelős tanár aláírása
Az intézeti jóváhagyás időpontja 2024.04.14.	Az intézetvezető aláírása 	
A dékáni jóváhagyás időpontja	A felelős dékánhelyettes aláírása 	A kar pecsétje